

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Komparace daňové soustavy České republiky a Slovenské republiky
Comparison of Tax System of the Czech Republic and the Slovak Republic

Student:
Vedoucí bakalářské práce:

Radim Šlachta
prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání bakalářské práce

Student: **Radim Šlachta**

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně

Téma: Komparace daňové soustavy České republiky a Slovenské republiky
Comparison of Tax System of the Czech Republic and the Slovak Republic

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Daňová soustava České republiky
 3. Daňová soustava Slovenské republiky
 4. Komparace české a slovenské daňové soustavy
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

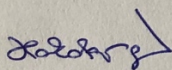
ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. vyd. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.
ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.
VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

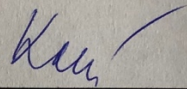
Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Jan Široký, CSc.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

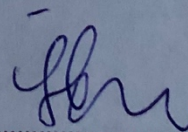
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkan pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 15.5.2020

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'R. Šlachta', written over a dotted line.

Radim Šlachta

Obsah

1	ÚVOD	4
2	DAŇOVÁ SOUSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY	5
2.1	PŘÍMÉ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE	5
2.1.1	<i>Daň z příjmů fyzických osob</i>	<i>6</i>
2.1.2	<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	<i>13</i>
2.1.3	<i>Daň silniční.....</i>	<i>15</i>
2.1.4	<i>Daň z nemovitých věcí</i>	<i>17</i>
2.1.5	<i>Daň z nabytí nemovitých věcí</i>	<i>20</i>
2.2	NEPŘÍMÉ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE	21
2.2.1	<i>Daň z přidané hodnoty.....</i>	<i>21</i>
2.2.2	<i>Spotřební daně</i>	<i>23</i>
2.2.3	<i>Ekologické daně.....</i>	<i>24</i>
2.3	DÍLČÍ SHRNUTÍ	25
3	DAŇOVÁ SOUSTAVA SLOVENSKÉ REPUBLIKY	26
3.1	PŘÍMÉ DANĚ.....	26
3.1.1	<i>Daň z příjmů fyzických osob (Daň z príjmov fyzickej osoby)</i>	<i>26</i>
3.1.2	<i>Daň z příjmů právnických osob (Daň z príjmov právnickej osoby)</i>	<i>28</i>
3.1.3	<i>Místní daně (Miestne dane)</i>	<i>30</i>
3.2	NEPŘÍMÉ DANĚ	34
3.2.1	<i>Daň z přidané hodnoty (Daň z pridanej hodnoty)</i>	<i>34</i>
3.2.2	<i>Spotřební daně (Spotrebné dane)</i>	<i>36</i>
3.2.3	<i>Dílčí shrnutí.....</i>	<i>38</i>
4	KOMPARACE ČESKÉ A SLOVENSKÉ DAŇOVÉ SOUSTAVY	39
4.1	KOMPARACE DANÍ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	39
4.2	KOMPARACE DANÍ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB	41
4.3	KOMPARACE SILNIČNÍCH DANÍ.....	42
4.4	KOMPARACE DANÍ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ	43
4.5	KOMPARACE DALŠÍCH PŘÍMÝCH DANÍ.....	43
4.6	KOMPARACE DANÍ Z PŘIDANÉ HODNOTY	43
4.7	KOMPARACE SPOTŘEBNÍCH DANÍ	44
4.8	KOMPARACE ENERGETICKÝCH DANÍ	45
4.9	DÍLČÍ SHRNUTÍ	46
5	ZÁVĚR.....	49
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	51
	SEZNAM ZKRATEK	54
	SEZNAM SCHÉMAT, TABULEK A GRAFŮ	55
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ PRÁCE.....	56

1 Úvod

Výběr daní je již od dávných dob stěžejním nástrojem pro správnou funkci státu, alokování ekonomických zdrojů, plnění veřejného rozpočtu a uspokojování potřeb občanů. Daně mají fiskální, alokační, redistribuční, stabilizační a stimulační funkci. Všechny vybírané daně tvoří daňovou soustavu určitého státu, která je v každém státě odlišná. Vlády jednotlivých států se samy, na základě jejich konkrétních potřeb, rozhodují, jak upraví svou daňovou soustavu, tak aby uspokojily potřeby svých občanů. Tématem této bakalářské práce je komparace daňové soustavy České republiky a Slovenské republiky. Důvodem pro výběr slovenské daňové soustavy k porovnání s českou daňovou soustavou je zájem zjistit, do jaké míry se daňové soustavy liší vzhledem k tomu, že oba státy bývaly do roku 1993 jedna federativní republika. Dalším společným znakem obou zemí je členství v Evropské unii.

Cílem práce je charakterizovat a porovnat daňové soustavy České republiky a Slovenské republiky.

Práce je rozdělena do více částí. V první kapitole je popsána Česká daňová soustava a jednotlivé daně České republiky. Ve druhé kapitole je obdobným způsobem charakterizována daňová soustava Slovenské republiky. V obou kapitolách je u jednotlivých daní definován poplatník daně, základ daně, předmět daně, sazba daně a další důležité náležitosti. V těchto částech práce vycházejících hlavně z legislativních pramenů je využita zejména metoda deskripce a analýzy.

Ve třetí kapitole jsou obě daňové soustavy porovnány a je v ní popsáno, v čem se jednotlivé daně v obou státech liší. Díky použití metody komparace ve třetí kapitole jsou zjištěny rozdíly, případně shoda, určitých kritérií v daňových soustavách obou států. Nakonec budou shrnuty dosažené výsledky komparace a zhodnoceny shodné či rozdílné znaky v obou soustavách.

V bakalářské práci jsou použity metody analýzy, deskripce, komparace, syntézy a dedukce.

2 Daňová soustava České republiky

Základy dnešní daňové soustavy v České republice vznikly v roce 1993 ze zákona č. 212/1992 Sb., o soustavě daní, který byl k 1. 1. 2004 zrušen zákonem č. 353/2003 Sb., a to zákonem o spotřebních daních. Od roku 1993 bylo provedeno spoustu změn a novel, které zformovaly daňovou soustavu až do dnešní podoby.

Jednotlivé druhy daní v České republice lze rozdělit na daně přímé, které lze dále dělit na daně majetkové a důchodové, a daně nepřímé, které se člení na univerzální a selektivní.

Členění daní vypadá takto:

Přímé daně:

- Daň z příjmů fyzických osob (FO)
- Daň z příjmů právnických osob (PO)
- Daň silniční
- Daň z nemovitých věcí
- Daň z nabytí nemovitých věcí
- Daň z hazardních her

Nepřímé daně:

- Daň z přidané hodnoty
- Daně spotřební
- Daně energetické

2.1 Přímé daně v České republice¹

U přímých daní lze specifikovat daňový subjekt, který bude daň platit. Jedná se o zdanění majetku nebo příjmu poplatníka. Plátce je shodný s poplatníkem.

¹ Kromě zevrubně uvedených daní ještě existují jiné odvody daňového charakteru (např. sociální pojištění, místní poplatky).

2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“).

Poplatník daně

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, a to buď daňoví rezidenti, nebo daňoví nerezidenti. Daňový rezident je poplatník, který má na území České republiky trvalé bydliště anebo zde pobývá alespoň 183 dnů v příslušném zdaňovacím období (kalendářní rok).

Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

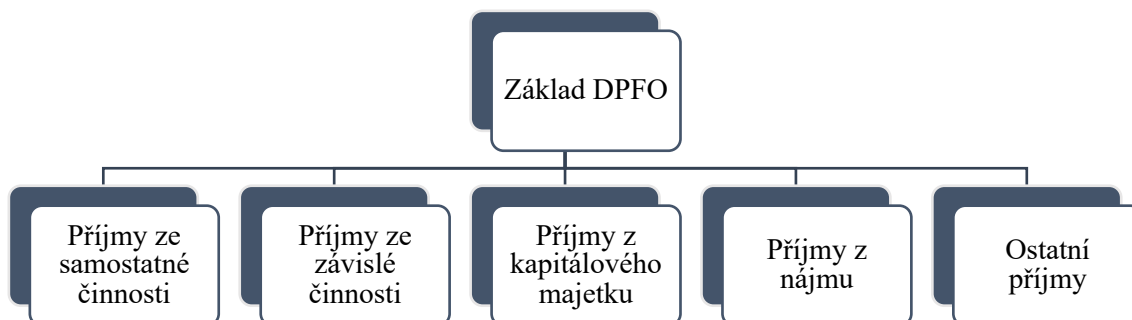
- příjmy ze samostatné činnosti
- příjmy ze závislé činnosti
- příjmy z kapitálového majetku
- příjmy z nájmu
- ostatní příjmy

Uvedené příjmy tvoří dílčí základ daně. Příjem musí být začleněn do správného dílčího základu daně, protože od toho se odvíjí režim zdanění nebo konstrukce základu daně (záporný dílčí základ daně může vycházet pouze u příjmů ze samostatné činnosti a z nájmu).

Základ daně

Základem daně viz schéma 2.1 je součet dílčích základů daně ze samostatné činnosti, kapitálového majetku, nájmu a ostatních příjmů, tedy z nezávislé činnosti. Je-li součet kladný, bude k základu přičten i dílčí základ ze závislé činnosti. Pokud je součet záporný, tak je základem daně pouze částka z dílčího základu ze závislé činnosti.

Schéma 2.1: Základ daně z příjmů fyzických osob²

² Vlastní zpracování podle ZDP

Daňová ztráta

Pokud výdaje přesáhnou příjmy u dílčího základu daně ze samostatné činnosti nebo nájmu, tedy pokud tyto dílčí základy daně jsou záporné, jedná se o daňovou ztrátu.

Sazba daně

Sazba daně činí 15 % ze základu daně. Daň se počítá jako základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů vynásobená 0,15.

Nezdanitelné části základu daně

Nezdanitelné části základy daně, které snižují základ daně jsou upravovány v zákoně o dani z příjmů.

Patří mezi ně:

- Bezúplatná plnění (dary): Úhrnná hodnota darů musí přesáhnou 1000 korun, nebo 2 % základu daně, aby mohla být odečtena, maximálně však do výše 15 % základu daně.
- Zaplacené úroky z hypotéčního úvěru a úvěru ze stavebního spoření: Maximální částka, která lze odečíst od základu daně činí 300 000 korun ročně za domácnost, nebo pokud jsou úroky placeny pouze určitou část roku, tak 25 000 korun měsíčně.
- Zaplacené příspěvky na penzijní pojištění: Úhrnný limit, který lze odečíst od základu daně je 24 000 Kč za rok. Částka, kterou lze uplatnit je snižována o 12 000 Kč. Aby mohla být částka odečtena, musí poplatník splnit podmínky. Plnění může být vyplaceno až po 60 kalendářních měsících a současně nejdříve v roce dosažení věku poplatníka 60 let.
- Zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění: Daňový poplatník si může snížit základ daně maximálně o 24 000 korun, pouze pokud je plnění sjednáno po 60 měsících od uzavření smlouvy a vyplaceno nejdříve v roce, kdy poplatník dosáhne 60 let. Je důležité sledovat i sjednanou pojistnou částku.

- Odborové příspěvky: Maximální částka zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, která lze odečíst z daňového základu činí 1,5 % ze zdanitelných příjmů a zároveň ne více než 3 000 Kč za zdaňovací období.
- Příspěvek na úhradu dalšího vzdělávání: Poplatníci si mohou snížit základ daně o příspěvek na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání maximálně o 10 000 korun. Poplatníci se zdravotním postižením mohou daňový základ snížit až o 13 000 korun a poplatníci s těžším zdravotním postižením o 15 000 korun.

Položky odčitatelné od základu daně

Položky odčitatelné od základu daně snižují základ daně poplatníka, a upravuje je § 34 zákona o dani z příjmů. Nejznámější odčitatelnou položkou je daňová ztráta (záporný základ daně), která vznikla v předcházejících zdaňovacích obdobích, nejvíce však za 5 předcházejících let. Odpočet lze uplatnit pouze do výše úhrnu dílčích základů daně z nezávislé činnosti. Další odčitatelnou položkou uplatňovanou poplatníky je odpočet nákladů na podporu výzkumu a vývoje.

Slevy na dani a daňové zvýhodnění

Slevy na dani na rozdíl od nezdanitelných částí základu daně a odčitatelných položek nesnižují základ daně, nýbrž již vypočtenou daň. Jednotlivé slevy a jejich výše zachycuje tabulka č. 2.1.

Tabulka 2.1: Slevy na dani³

Sleva	Výše slevy ročně v Kč
Na poplatníka	24 840
Na druhého z manželů	24 840
Invalidní důchod 1. a 2. stupně	2 520
Invalidní důchod 3. stupně	5 040
Držitel průkazu ZTP/P	16 140
Student	4 020

³ Zdroj: Vlastní zpracování dle ZDP

Slevy lze uplatňovat buď ročně, nebo měsíčně v poměrové výši k ročním slevám. Pokud chce poplatník uplatňovat slevy na dani, musí podepsat formulář Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Daňové slevy lze uplatňovat pouze u jednoho zaměstnavatele.

Daňovým zvýhodněním se rozumí sleva na dani, daňový bonus nebo kombinace obojího. Zvýhodnění se týká počtu vyživovaných dětí, a může ho uplatnit pouze jeden z poplatníků žijících ve společné domácnosti. Poplatníci si mohou ročně uplatnit slevu na první dítě ve výši 15 204 korun, na druhé 19 404 korun, na třetí a další 24 204 korun. Maximální výše ročního daňového bonusu činí 60 300 Kč, a má na něho nárok pouze poplatník, který dosáhl ročně alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy platné k prvnímu dni aktuálního zdaňovacího období (87 600 Kč).

Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti jsou uvedeny v § 7 zákona o dani z příjmu. Jsou to například:

- Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství
- Příjmy ze živnostenského podnikání
- Příjem z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění
- Podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku

Dílčím základem daně je rozdíl mezi příjmy a výdaji vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Výdaje lze uplatňovat buď ve skutečné výši výdajů nebo v procentech z příjmů.

Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti jsou uvedeny v § 6 zákona o dani z příjmu, a jsou jimi například:

- Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovně-právního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazu plátce
- Příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným nebo komanditisty komanditní společnosti
- Odměny člena orgánu právnické osoby a likvidátora

Předmětem daně může být příjem peněžní, ale i příjem nepeněžní. Zákon o dani z příjmů uvádí, které příjmy nejsou předmětem daně, nebo které jsou od daně osvobozeny. V zákoníku práce jsou rozlišeny pracovně-právní vztahy, které mají odlišné podmínky. Patří mezi ně:

- Pracovní smlouva
- Dohoda o provedení práce
- Dohoda o pracovní činnosti

Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku upravuje § 8 zákona o dani z příjmů. Mezi kapitálové příjmy patří příjmy z držby majetku. K výpočtu daně jsou používány dva typy zdanění, buď zvláštní sazbou daně (srážkovou daní), kterou se zdaňují například úroky z držby cenných papírů nebo podíly na zisku obchodní korporace, nebo jsou součástí základu daně a poplatník podává daňové přiznání. Do příjmů z kapitálového majetku, u kterých je potřeba podat daňové přiznání lze zařadit například úroky z poskytnutých úvěrů a půjček nebo výnos z jednorázového vkladu.

Příjmy z nájmu

Příjmy z nájmu jsou upravovány § 9 zákona o dani z příjmů, a jedná s o:

- Příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů
- Příjmy z nájmu movitých věcí, který není příležitostný

Dílčím základem daně jsou příjmy snížené o výdaje. Výdaje jsou uplatňovány buď ve skutečné výši nebo % z příjmů. Pokud jsou uplatňovány výdaje %, tak lze uplatnit pouze 30 % z příjmů, maximálně do částky 300 000 korun.

Ostatní příjmy

Ostatní příjmy mají oporu v § 10 zákona o dani z příjmů. Patří sem příjmy, které nezapadají ani do jedné z předchozích kategorií. Jsou jimi například:

- Příjmy z příležitostných činností nebo příležitostného nájmu movitých věcí
- Příjmy z úplatného převodu nemovité věci, cenného papíru nebo jiné věci

Dílčím základem daně je rozdíl příjmů a výdajů. Základ daně může být pouze kladný.

2.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je upravována zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a také metodickými pokyny vydané Generálním finančním ředitelstvím nebo Ministerstvem financí České republiky.

Poplatník daně

Poplatníkem daně z příjmů právnických osob jsou právnické osoby. Právnická osoba dle občanského zákoníku je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Dále jsou poplatníkem organizační složky státu a podílové nebo svěřenecké fondy. Stejně jako u daně z příjmů se poplatníci dělí na daňové rezidenty a nerezidenty.

Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem.

Základ daně

Základem daně je rozdíl, o který příjmy převyšují výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení, při respektování zásady věcné a časové souvislosti v daném účetním období.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je kalendářní nebo hospodářský rok.

Sazba daně

Sazba daně z příjmů právnických osob činí 19 %. Upravený a zaokrouhlený základ daně na celé tisíce Kč dolů se vynásobí sazbou 0,19.

Odčitatelné položky od základu daně

Odčitatelnou položkou od základu daně z příjmů právnických osob může být daňová ztráta, která vznikla v jednom z pěti bezprostředně předcházejících zdaňovacích období. Další odčitatelnou položkou jsou bezúplatná plnění (dary), které se dají uplatnit pouze v případě, že každý dar je ve výši alespoň 2 000 Kč, maximálně však 10 % ze základu daně.

Veřejně prospěšný poplatník

Hlavní činnost poplatníka není podnikání. Předmětem daně veřejně prospěšného poplatníka jsou příjmy z reklamy, členských příspěvků, úroků nebo nájemného s výjimkou nájmu státního majetku. Veřejně prospěšný poplatník si může snížit základ daně o 30 % až do výše 1 000 000 korun, pokud budou tyto peněžní prostředky použity ke krytí výdajů na hlavní činnost v následujícím zdaňovacím období.

Slevy na dani

Slevy na dani z právnických osob se řídí § 35 zákona o dani z příjmů. Odečíst lze, stejně jako u fyzických osob, slevy za zaměstnávání osob se zdravotním postižením (18 000 Kč), slevy za zaměstnávání osob s těžším zdravotním postižením (60 000 Kč) a slevy z příslibu investiční pobídky.

Úprava výsledku hospodaření na základ daně

Před výpočtem daňové povinnosti je potřeba transformovat účetní výsledek hospodaření na daňový základ. K výsledku hospodaření je třeba přičíst tzv. nedaňové náklady, mezi které patří náklady na reprezentaci, nesmluvní pokuty a penále, dary, ostatní sociální náklady, účetní opravné položky, účetní rezervy a další. Dále je třeba odečíst i některé výnosy, které dle zákona o dani z příjmů nejsou součástí základu daně.

2.1.3 Daň silniční

Daň silniční je majetková daň upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět daně

Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice a používána právnickou osobou či fyzickou osobou za účelem dosažení zisku.

Poplatník daně

Poplatníkem silniční daně je fyzická nebo právnická osob, která je provozovatelem vozidla a také zaměstnavatel, který vyplácí cestovní náhrady k pracovní cestě zaměstnanci za použití jeho vlastního osobního automobilu.

Základ daně

Základem daně je:

- Zdvihový objem motoru v cm^3 u osobních automobilů kromě automobilů na elektrický pohon
- Součet nejvyšších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav u návěsů
- Největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav

Osvobození od daně

Od daně jsou osvobozena například:

- Vozidla kategorie L
- Vozidla diplomatických misí a konzulárních úřadů
- Vozidla veřejných služeb (provozována ozbrojenými silami, vozidla civilní obrany, policejní a další)

Sazba daně

Základní sazba daně se u osobních automobilů stanovuje podle objemu motorů viz tabulka č. 2.2.

Tabulka 2.2: Sazby silniční daně⁴

Objem motoru v cm ³	Roční sazba daně v Kč
Do 800	1 200
801-1250	1800
1 251-1 500	2 400
1 501-2 000	3 000
2 001-3 000	3 600
Nad 3 000	4 200

Snížení sazby silniční daně

U vozidel registrovaných nejpozději před devíti lety lze daň snížit o:

- 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců
- 40 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců
- 25 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců

⁴ Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona o silniční dani

2.1.4 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je upravována zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. Daň z nemovitých věcí je souhrnným označením pro daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Zákon o dani z nemovitých věcí dává obcím možnost využít místní koeficient, který může až několikanásobně zvýšit daň. Zdaňovacím obdobím této daně je kalendářní rok.

Daň z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí.

Poplatníkem daně je vlastník podniku.

Základem daně z pozemků je:

- U orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad a trvalých travních porostů cena půdy vynásobená skutečnou výměrou pozemku v m²
- U hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je základem daně cena pozemku, zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku a částky 3,80 korun
- U ostatních pozemků je základem daně výměra pozemku v m²

Sazby daně jsou zachyceny v tabulce č. 2.3.

Tabulka 2.3: Sazby daně z pozemků⁵

Druh pozemku	Sazba daně
Orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady	0,75 %
Travní porosty, hospodářské lesy, rybníky s chovem ryb	0,25 %
Stavební pozemky	2 Kč
Ostatní pozemky	1 nebo 5 Kč
Ostatní plochy, nádvoří	0,20 Kč

Základní sazba daně u pozemků se dále násobí koeficientem:

- 0,1 v obcích do 1 000 obyvatel
- 1,4 v obcích nad 1000 obyvatel do 6 000 obyvatel
- 1,6 v obcích nad 6 000 obyvatel do 10 000 obyvatel
- 2,0 v obcích nad 10 000 obyvatel do 25 000 obyvatel
- 2,5 v obcích nad 25 000 obyvatel do 50 000 obyvatel
- 3,5 v obcích nad 50 000 obyvatel a ve statutárních městech, ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Poděbradech a Mariánských Lázních
- 4,5 v Praze

⁵ Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona o dani z nemovitých věcí

Daň ze staveb a jednotek

Předmětem daně ze staveb a jednotek jsou dokončené stavby a dokončené jednotky v České republice.

Poplatníkem daně je vlastník zdanitelné stavby nebo jednotky.

Základem daně je výměra zastavěné plochy v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období, nebo podlahová plocha u jednotek vynásobená koeficientem 1,22 anebo 1,20.

Sazby dně jsou zobrazeny v tabulce č. 2.4.

Tabulka 2.4: Sazby daně ze staveb a jednotek⁶

Typ stavby	Sazba daně na m ²
Obytný dům	2 Kč
Budova pro rodinnou rekreaci	6 Kč
Stavby k podnikání	2 nebo 10 Kč
Oddělená garáž	8 Kč
Ostatní stavby	6 Kč
Ostatní zdanitelné jednotky	2 Kč

Základní sazba daně za 1 m² zastavěné plochy zdanitelné stavby se zvyšuje o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, pokud zastavěná plocha nadzemního podlaží přesahuje dvě třetiny zastavěné plochy, nebo o koeficient, stanovený na základě počtu obyvatel, stejný jako u daně z pozemků, případně i o místní koeficient.

⁶ Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona o dani z nemovitých věcí

2.1.5 Daň z nabytí nemovitých věcí

Daň z nabytí nemovitých věcí vychází ze zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět daně

Předmětem daně nabytí z nemovitých věcí je úplatné nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která je pozemkem, stavbou nebo jednotkou nacházející se na území České republiky, nebo právem stavby jímž zatížený pozemek se nachází na území České republiky, nebo spoluvlastnickým podílem na nemovité věci nacházející se na území České republiky.

Poplatník daně

Poplatníkem daně je nabyvatel vlastnického práva (většinou kupující).

Základ daně

Základem daně je nabývací hodnota (sjednaná cena, srovnávací daňová hodnota, zjištěná hodnota nebo zvláštní cena) snižená o uznatelný výdaj.

Sazba daně

Sazba daně z nemovitých věcí je 4 %. Daň se vypočte jako 4 % ze základu daně zaokrouhleného na celé stokoruny nahoru.

2.2 Nepřímé daně v České republice

U nepřímých daní nelze dopředu označit konkrétního poplatníka, který bude daň státu platit, ale pouze plátce, který bude daň odvádět. Nepřímé daně jsou zahrnuty v ceně zboží nebo služeb.

2.2.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) se řídí zákonem č. 235/2004 o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Touto daní je zdaňována každá nová přidaná hodnota výrobku nebo služby na každém stupni zpracovatelsko-obchodního řetězce.

Předmět daně z přidané hodnoty

Předmětem daně je:

- Dodání zboží
- Poskytnutí služby
- Dovoz zboží
- Pořízení zboží z jiného členského státu EU

Podmínky zdanění

Aby předmět daně mohl být zdaněn musí být poskytnuty za úplatu osobou povinnou k dani v rámci ekonomických činností s místem plnění na území České republiky.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

Základ daně

Základem daně z přidané hodnoty je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění.

Sazba daně

Sazba daně v České republice je rozdělena na:

- Základní sazba 21 %
- První snížená sazba 15 %
- Druhá snížená sazba 10 %

Základní sazbě podléhá většina výrobků, kromě těch, které podléhají první snížené sazbě (teplo, chlad, potraviny, nápoje, zdravotnické potřeby a další) nebo druhé snížené sazbě (potraviny pro děti, knihy, hromadná doprava, mlýnské výrobky a další).

Osoba povinná k dani

Osobou povinnou k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti, a může jí být například osoba se sídlem v České republice, která za 12 po sobě jdoucích měsíců přesáhla obrát 1 000 000 korun.

Nárok na odpočet

Plátce daně si může uplatnit nárok na odpočet DPH, pokud přijaté plnění použije na své ekonomické plnění. Plátce využitím nároku na odpočet bude zdaňovat pouze tu hodnotu výrobku nebo služby, kterou on sám přidal. Nárokem na odpočet se rozumí odečtení daně z přidané hodnoty zaplacené při nákupu (vstupu) od daně, kterou plátce obdrží za své produkty nebo služby poskytnuté (výstup).

2.2.2 Spotřební daně

Spotřební daně jsou právně upraveny v zákonu č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Spotřební daň se odvádí z vybraných výrobků:

- z minerálních olejů
- z lihu
- z piva
- z vína a meziproduktů
- z tabákových výrobků

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím spotřebních daní je kalendářní měsíc.

Daň z minerálních olejů

Minerálními oleji jsou motorové benzíny, střední oleje a těžké plynové oleje, zkapalněné ropné oleje nebo odpadní oleje. Sazby daně se určují podle kódu nomenklatury, a udávají se nejčastěji v Kč na 1 000 litrů.

Daň z lihu

Daně z lihu podléhá výrobek, pokud obsah lihu je větší než 1,2 % objemových etanolu. Základem daně je množství čistého lihu vyjádřené v hektolitrech. Sazba daně je určena kódem nomenklatury.

Daň z piva

Pivo je výrobek s kódem nomenklatury 2203, který obsahuje více než 0,5 % objemových alkoholu. Základem daně je množství piva v hektolitrech. Základní sazbou daně z piva je 32 Kč za každé procento extraktu původní mladiny. Sazby daně se liší podle toho, kolik hektolitrů piva pivovar za rok vyrobí. Nejnižší sazby podléhají malé nezávislé pivovary.

Daň z vína a meziproduktů

Vínem a meziproduktem se rozumí výrobek s kódem 2204, 2205 nebo 2206, který obsahuje více než 1,2 % objemových alkoholu, maximálně však 22 % objemových alkoholu. Základem daně je množství výrobku v hektolitrech. Sazby daně jsou různé pro odlišné typy produktů.

Daň z tabákových výrobků

Tabákové výrobky jsou cigarety, doutníky, cigarillos a tabák určený ke kouření. Daň u doutníků, cigarillos a tabáku ke kouření se počítá jako součin základu daně a pevné sazby daně. Pro cigarety existují dva základy daně, a to základ daně pro pevnou část, kterou se rozumí počet kusů cigaret, a pro procentní část, která vychází z ceny pro konečného spotřebitele.

2.2.3 Ekologické daně

Ekologické daně, nazývané i energetické, jsou upravovány zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Zdaňovací období je kalendářní měsíc. Touto daní jsou zatěžována pevná paliva, elektřina, zemní plyn a další plyny.

Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Plátcem daně je dodavatel plynu, provozovatel distribuční a přepravní soustavy nebo provozovatel podzemního zásobníku plynu. Předmětem daně je zemní plyn a také plyny s kódem nomenklatur 2711 11, 2711 21, 2711 29, 2705. Základem daně je množství plynu v MWh spalného tepla, nebo pokud nelze vyjádřit spalné teplo v MWh, tak se stanoví teplo ve výši 15 MWh na tunu plynu. Sazby daně se liší dle samotného typu plynu.

Daň z pevných paliv

Plátcem daně z pevných paliv je dodavatel, který na daňovém území dodal pevná paliva ke konečnému spotřebiteli. Pevným palivem je černé uhlí, hnědé uhlí, koks, rašelina, uhlovodíky s kódem nomenklatury 2706, 2708, 2713, 2715 a rašelinové stelivo. Základem daně je množství paliv vyjádřené v GJ spalného tepla v původním vzorku. Sazba daně činí 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku.

Daň z elektřiny

Plátcem daně z elektřiny je dodavatel, který na daňovém území dodává elektřinu konečnému spotřebiteli, provozovatel distribuční soustavy a také provozovatel přenosové soustavy. Základem daně je množství elektřiny v MWh, sazba daně se rovná 28,30 Kč/MWh.

2.3 Dílčí shrnutí

V této kapitole byly popsány jednotlivé daně české daňové soustavy. Její výsledky a poznatky budou využity zejména v kapitole číslo 4.

3 Daňová soustava Slovenské republiky

Právní prameny současné daňové soustavy Slovenska vycházejí ze zákonů vzniklých po roce 1992 po rozdělení Československa na 2 samostatné státy. Daně jsou členěny na přímé a nepřímé.

Daňová soustava Slovenska je tvořena těmito daněmi:⁷

Daně přímé:

- Daň z příjmů fyzických osob
- Daň z příjmů právnických osob
- Místní daně

Daně nepřímé

- Daň z přidané hodnoty
- Spotřební daně

3.1 Přímé Daně

3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob (Daň z príjmov fyzickej osoby)

Právní opora daně z příjmů fyzických osob se nachází v zákoně č. 595/2003 Zb. o dani z príjmov, vo znení neskorších predpisov (dále jen ZDP_{SK}).

Základ daně

Základ daně tvoří součet dílčích základů daně, kterými jsou:

- Příjmy ze závislé činnosti
- Příjmy z podnikání a jiné samostatné zárodkové činnosti, pronájmu a z použití díla a uměleckého výkonu
- Osobní základ daně z kapitálového majetku
- Ostatní příjmy

⁷ Mezi daně lze zařadit i odvody na sociální a zdravotní pojištění a další odvody, které jsou rovněž daňového charakteru

Poplatník daně

Stejně jako v České republice jsou poplatníci této daně fyzické osoby, které mohou být buď rezidenti nebo nerezidenti. Osoba, která má omezenou daňovou povinnost (daňový nerezident), platí daně pouze za příjmy plynoucí ze zdrojů ve Slovenské republice. Daňoví rezidenti s neomezenou daňovou povinností jsou povinni odvádět daň z příjmů nejen ze Slovenské republiky, ale i ze zahraničí.

Předmět daně

Předmětem daně jsou podle § 5 ZDP_{SK} příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání a jiné samostatné zárodkové činnosti, pronájmu a z použití díla a uměleckého výkonu, příjmy z kapitálového majetku a ostatní příjmy.

Sazba daně

Sazba daně u osob, které dosáhly příjmů nepřevyšujících 100 000 EUR je sazba 15 % ze základu daně sníženého o daňovou ztrátu. U ostatních fyzických osob sazba činí 19 % z části základu daně, která nepřesáhne 176,8násobek částky životního minima. Pokud 176,8násobek poplatník přesáhne, sazba daně je ve výši 25 %.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

Nezdanitelné části základu daně

Nezdanitelné části základu daně jsou sumy, které nepodléhají dani, a fyzické osoby si mohou o tyto částky snížit základ daně při splnění podmínek stanovených zákonem.

Poplatník si může základ daně snížit o 21násobek sumy platného životního minima (4 414,20 EUR), pokud jeho příjmy nepřesáhly 92,8násobek sumy platného životního minima (19 506,56 EUR). Další nezdanitelnou částí základu daně může být sleva na manžela (manželku), který musí splňovat alespoň jednu z podmínek:

- Stará se o dítě do 3 let nebo 6 let v případě trvale postiženého dítěte nebo o dítě svěřené do péče náhradních rodičů
- Pobírá zaopatřovací příspěvek
- Je zařazena do evidence uchazečů o zaměstnání
- Je osoba s těžkým zdravotním postižením

Od základu daně mohou být odečteny i příspěvky na doplňkové důchodové spoření v maximální výši 180 EUR za rok a dále také úhrada za léčbu v lázních (maximálně 50 EUR za rok).

Daňové bonusy

Daňové bonusy nesnižují základ daně, nýbrž již vypočtenou daň. Poplatník, který měl příjmy ze závislé nebo podnikatelské činnosti ve výši alespoň šestinásobku minimální mzdy, si může snížit daň bonusem za každé vyživované dítě o 22,72 EUR měsíčně s tím, že u vyživovaných dětí do 6 let se bonus zdvojnásobuje.

Dále je za daňový bonus považována suma zaplacených úroků z úvěru, které si může poplatník uplatnit, pokud měl v době podání žádosti minimálně 18 a maximálně 35 let a neměl příjmy v předcházejícím kalendářním období vyšší než 1,3násobek průměrné měsíční mzdy. Maximální výše úvěru činí 50 000 EUR, a musí být využit na jednu tuzemskou nemovitost určenou na bydlení.

3.1.2 Daň z příjmů právnických osob (Daň z příjmů právnické osoby)

Daň z příjmů právnických osob je stejně jako daň z příjmů fyzických osob upravována zákonem č. 595/2003, ve znění pozdějších předpisů.

Základ daně

Základem daně je rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření upravený o tzv. připočitatelné a odpočitatelné položky.

Poplatník daně

Poplatníkem daně je právnická osoba se sídlem na území Slovenské republiky.

Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy plynoucí z poskytovaných služeb, prodeje produktů nebo majetku právnické osoby, kromě výjimek uvedených v § 13 ZDP.

Zdaňovací období

Poplatník si může sám zvolit, zda si jako zdaňovací období vybere buď kalendářní rok nebo hospodářský rok.

Sazba daně

Sazba daně je 15 % pro právnické osoby, jejichž příjmy (výnosy) nejsou vyšší než 100 000 EUR. Pokud mají poplatníci příjmy vyšší než 100 000 EUR, tak je sazba daně ve výši 21 %.

Úprava výsledku hospodaření na základ daně

Před výpočtem daně musí být k výsledku hospodaření přičteny nebo odečteny položky zvyšující nebo snižující výsledek hospodaření. Těmito položkami mohou být například:

- Cestovní náhrady do výše nároku
- Náklady na reprezentaci
- Náklady na pohonné hmoty
- Náklady na pracovní a sociální podmínky a starost o zdraví (školení zaměstnanců, bezpečnost práce a další)
- Náklady na provoz vlastního zařízení, které slouží k ochraně životního prostředí

Připočitatelnou položkou může být rozdíl účetních a daňových odpisů uplatněných v účetnictví poplatníka.

Položky snižující základ daně

Základ daně může být snížen o daňovou ztrátu z předchozího zdaňovacího období, o výdaje na projekty výzkumu a vývoje nebo o odpočet na podporu odborného vzdělávání.

3.1.3 Místní daně (Miestne dane)

Místní daně jsou upravovány v zákoně č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ve znění pozdějších předpisů. Mezi tuto skupinu daní patří:

- Daň z nemovitosti
- Daň za psa
- Daň za užívání veřejného prostranství
- Daň za ubytování
- Daň za prodejní automaty
- Daň za nevýherní hrací přístroje
- Daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města
- Daň za jaderné zařízení
- Daň z motorových vozidel

Daň z nemovitostí (Daň z nehnuteľností)

Dle zákona č. 582/2004 Sb. jsou za nemovitosti považovány pozemky, stavby, byty a nebytové prostory v bytovém domě.

Základ daně

Základ daně je odlišný pro každý typ nemovitosti:

- Pro daň z pozemků je základem daně hodnota pozemků bez porostů, které je vynásobena výměrou pozemků v m².
- Základem daně u staveb je výměra zastavěné plochy v m².
- Pro daň z bytů a nebytových prostor v bytovém domě je základ daně tvořen výměrou podlahové plochy bytu nebo nebytového prostoru v m².

Poplatník daně

Poplatník daně je fyzická nebo právnická osoba, která nemovitost vlastní, spravuje, má v pronájmu nebo v užívání.

Předmět daně

Předmět daně je stejně jako základ daně rozlišný pro jednotlivé druhy nemovitostí:

- Předmět daně z pozemků je orná půda, chmelnice, vinice, ovocné sady, trvalé travnaté porosty, zahrady, zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy, lesní pozemky, na kterých jsou hospodářské lesy, rybníky s chovem ryb a ostatní hospodářsky využívané vodní plochy, stavební pozemky.
- Předmětem daně ze staveb jsou stavby na bydlení a drobné stavby, stavby na hospodářskou produkci, skleníky, stavby pro vodní hospodářství, stavby využívané na skladování vlastní zemědělské produkce včetně staveb na vlastní administrativu, chaty, stavby na individuální rekreaci, samostatně stojící garáže, stavby hromadných garáží umístěné pod zemí, průmyslové stavby, stavby na ostatní podnikání.
- Předmětem daně z bytů a nebytových prostor v bytovém domě je byt, nebytový prostor nacházející se v bytovém domě, ve kterém aspoň jeden byt nebo nebytový prostor vlastní fyzické nebo právnické osoby.

Sazba daně

- Základní sazba daně z pozemků je 0,25 % ze základu daně.
- Základní sazba daně ze staveb má hodnotu 0,033 EUR ročně za každý m² zastavěné plochy bytu.
- Základní sazba daně z bytů a nebytových prostor v bytovém domě činí 0,033 EUR ročně za každý m² podlahové plochy bytu a nebytového prostoru.
- Sazbu daně mohou zvýšit správci daně, což jsou v tomto případě obce

Daň za psa

Daň za psa je povinen platit vlastník psa (fyzická nebo právnická osoba) staršího než 6 měsíců. Sazba daně je určena obcí a základem daně je počet chovaných psů.

Daň za užívání veřejného prostranství (Daň za užívanie verejného priestranstva)

Předmětem daně za užívání veřejného prostranství je osobní užívání veřejného prostoru fyzickou nebo právnickou osobou. Veřejným prostranstvím jsou pozemky vlastněné obcí. Za osobní užívání je považováno umístění zařízení sloužícího pro poskytování služeb, umístění stavebního zařízení, prodejního zařízení, skládky, cirkusu, lunaparku a dalších atrakcí nebo trvalé parkování vozidla mimo parkoviště. Sazbu daně určují obce základem daně je výměra užívaného veřejného prostranství v m².

Daň za ubytování (Daň za ubytovanie)

Poplatníkem daně za ubytování je fyzická osoba, která se za úplatu přechodně ubytuje v ubytovacím zařízení, jež je kategorizováno zvláštním předpisem. Základem daně je počet přenocování a sazbu daně s dalšími náležitostmi určuje obec.

Daň za prodejní automaty (Daň za predajné automaty)

Poplatníkem daně za prodejní automaty je fyzická nebo právnická osoba, která prodejní automaty provozuje a základem této daně je počet prodejních automatů. Předmětem daně jsou přístroje a automaty, které vydávají zboží za úplaty a jsou umístěny ve veřejně přístupných prostorách. Sazbu daně určuje obec.

Daň za nevýherní hrací přístroje (Daň za nevýherné hracie prístroje)

Poplatník daně za nevýherní hrací přístroje je fyzická nebo právnická osoba, která nevýherní hrací přístroje provozuje. Předmětem daně jsou přístroje, které se spouštějí nebo provozují za úplatu, přičemž tyto přístroje nevydávají peněžní výhru a jsou umístěny ve veřejně přístupných prostorách. Za tyto přístroje jsou považovány elektronické přístroje na počítačové hry, mechanické přístroje, elektronické přístroje, automaty a jiné zařízení na zábavní hry. Základem daně je počet nevýherních hracích přístrojů a sazba daně je určena obcí.

Daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města (Daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta)

Poplatníkem daně za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města je fyzická nebo právnická osoba, která je držitelem motorového vozidla. Předmětem daně je vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města, pokud není tento vjezd spojený s ochranou zdraví, majetku a veřejného pořádku. Základem daně je počet dní vjezdu a setrvání motorového vozidla v historické části města, a sazba daně je stanovena obcí, která určuje i podmínky vybírání paušální sumy za vjezd a setrvání.

Daň za jaderné zařízení (Daň za jadrové zariadenie)

Za poplatníka daně za jaderné zařízení je považován držitel povolení k uvedení jaderného zařízení do provozu a povolení k provozu jaderného zařízení na výrobu elektrické energie. Předmětem daně je jaderné zařízení, kde probíhá štěpná reakce v jaderném reaktoru a vyrábí se elektrická energie. Základ daně je výměra katastrálního území obce v m², které se nachází v oblasti ohrožení jaderným zařízením povolené Úřadem jaderného dozoru Slovenské republiky. Sazba daně v pásmě do 1/3 poloměru oblasti ohrožení činí 0,0039 EUR za m², nad 1/3 do 2/3 poloměru 0,0013 EUR za m² a nad 2/3 poloměru 0,0006 EUR za m².

Daň z motorových vozidel (Daň z motorových vozidel)

Poplatníkem daně z motorových vozidel je fyzická nebo právnická osoba, nebo organizační složka zapsaná v obchodním rejstříku, která je jako držitel vozidla zapsaná v dokladech vozidla. Předmětem daně je motorové a přípojné vozidlo kategorie L, M, N, O, nebo vozidlo používané na území Slovenské republiky za účelem podnikání na činnosti, ze kterých plynou příjmy, jež jsou předmětem daně z příjmů. Základem daně u osobního vozidla je zdvihový objem motoru v cm³, u užitkových vozidel a autobusů je to celková maximální hmotnost v tunách a počet náprav. Daňová povinnost vzniká dnem použití vozidla na podnikání a zaniká dnem, kdy už vozidlo přestalo být používáno na podnikání. Sazby daně jsou uvedeny v příloze zákona o dani z motorových vozidel.

3.2 Nepřímé daně

3.2.1 Daň z přidané hodnoty (Daň z pridanej hodnoty)

Daň z přidané hodnoty ve Slovenské republice upravuje zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, vo znení neskorších predpisov (dále jen zákon o DPH). Daň z přidané hodnoty je neoddělitelnou součástí prodejní ceny výrobku nebo služby.

Zdanitelná osoba

Za zdanitelnou osobu je v zákoně o DPH označována osoba, která vykonává nezávisle jakoukoli ekonomickou činnost bez ohledu na účel nebo výsledky této činnosti. Ekonomická činnost je každá činnost, která dosahuje příjmů a která zahrnuje činnost výrobců, obchodníků a dodavatelů služeb.

Předmět daně

Za předmět daně z přidané hodnoty je považováno dodání zboží nebo poskytnutí služby za protihodnotu v tuzemsku uskutečněné zdanitelnou osobou, která koná v postavení zdanitelné osoby, dále také nabytí zboží za protihodnotu v tuzemsku z jiného členského státu Evropské unie nebo dovoz zboží to tuzemsku.

Zdaňovací období

Základním zdaňovacím obdobím daně je kalendářní měsíc, ale plátce daně si může za zdaňovací období zvolit i čtvrtletí, pokud uběhlo více než 12 kalendářních měsíců od konce kalendářního měsíce, ve kterém se stal plátce daně, a to v případě, že za 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců nedosáhnul obratu většího než 100 000 EUR.

Registrační povinnost

Registrace k dani z přidané hodnoty může být povinná, dobrovolná nebo registrace ze zákona o DPH.

Povinná je registrace pro osobu, která má sídlo, místo podnikání, provozovnu nebo bydliště v tuzemsku nebo se v tuzemsku obvykle zdržuje, a která dosáhla za maximálně 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců na obrat 49 790 EUR. Osoby, které na tento obrat nedosáhly, se mohou registrovat dobrovolně.

Základ daně

Základem daně je dle zákona o DPH vše, co tvoří protihodnotu, kterou dodavatel přijal nebo má přijmout od příjemce plnění nebo jiné osoby za dodání zboží nebo služby, sníženou o daň. Do základu daně jsou zahrnovány i dotace nebo příspěvek, který dodavatel přijal nebo by měl přijmout k ceně zboží nebo služby, a také jsou zahrnovány i jiné daně cla a poplatky, které se vztahují ke zboží nebo službě a související náklady.

Sazba daně

Základní sazba daně činí 20 % ze základu daně. Snížená sazba daně 10 % je uplatňována na určité zboží a služby, kterými jsou například:

- Knihy, noviny, časopisy a periodika
- Léky a vybrané zdravotnické potřeby
- Vybrané potraviny (chlazené nebo čerstvé maso, živé ryby, mléčné výrobky)
- Hotelové a podobné ubytovací služby
- Turistické a ostatní krátkodobé ubytovací služby
- Provozování táborů a rekreačních kempů

Odpočet daně

Právo na odpočet daně z přidané hodnoty vzniká plátcí daně v den, kdy mu vznikla daňová povinnost. Plátce daně může uplatnit právo na odpočet v případě, že je daň:

- vůči němu uplatněna jiným plátcem daně v tuzemsku ze zboží a služeb, které jsou nebo mají být plátcí dodány.
- plátcem uplatněna ze zboží a služeb, ze kterých je povinný platit daň.
- plátcem uplatněna při nabytí zboží v tuzemsku z jiného členského státu Evropské unie.
- zaplacená správci daně v tuzemsku při dovozu zboží.

3.2.2 Spotřební daně (Spotřebné dane)

Spotřební daně jsou selektivní daně vztahující se na vybrané druhy zboží:

- Lih
- Pivo
- Víno
- Tabák a tabákové výrobky
- Minerální oleje
- Elektřina
- Uhlí
- Zemní plyn

Obecně lze říci, že předmětem spotřební daně jsou určité komodity vyrobené na zdanitelném území nebo dovezené z jiného členského státu Evropské unie či dovezené z území třetího státu.

Daň z alkoholických nápojů (Daň z alkoholických nápojov)

Spotřební daň z alkoholických nápojů je upravena zákonem č. 530/2011 Z. z. o spotřebnej dani z alkoholických nápojov, ve znění pozdějších předpisů.

Daň z lihu

Oporu daně z lihu lze nalézt v zákoně č. 467/2002 Z. z. o spotřebnej dani z liehu, ve znění pozdějších předpisů. Základem daně z lihu je množství lihu vyjádřené v hektolitrech (hl) 100 % alkoholu při teplotě 20 stupňů Celsia. Základní sazba daně činí 1 080 EUR za hl alkoholu, a snížená 540 EUR za hl alkoholu.

Daň z vína

Daň z vína je upravována v zákoně č. 104/2004 Z. z. o spotřebnej dani z vína, ve znění pozdějších předpisů. Za víno je označováno tiché víno, šumivé víno, tichý fermentovaný nápoj a šumivý fermentovaný nápoj. Základ daně z vína je množství vína vyjádřené v hektolitrech a sazba je odlišná pro jednotlivé druhy vína.

Daň z meziproduktu

Základ daně z meziproduktu je množství meziproduktu vyjádřené v hl. Sazba činí 84,24 EUR/hl.

Daň z piva

Daň z piva je upravována v zákoně č. 107/2004 Z. z. o spotřebnej dani z piva, ve znění pozdějších předpisů. Základem daně je množství piva vyjádřené v hl. Základní sazba je 3,587 EUR/hl/%objemu skutečného obsahu alkoholu a sazba snížená činí 2,652 EUR/hl/%objemu skutečného obsahu alkoholu. Snížená sazba platí pro pivo vyrobené malým samostatným pivovarem.

Daň z tabákových výrobků (Daň z tabákových výrobkov)

Daň z tabákových výrobků je upravena zákonem č. 106/2004 Z. z. o spotřebnej dani z tabákových výrobkov, ve znění pozdějších předpisů. Tabákovým výrobkem se rozumí cigarety, doutníky, doutníčky a tabák. Základem daně z doutníků, doutníčků a tabáku je množství těchto výrobků vyjádřené v kilogramech. Základ daně z cigaret je tvořen počtem kusů cigaret v spotřebitelském obalu cigaret a cena cigaret uvedená na kontrolní známce. Sazba daně pro doutníky, doutníčky a tabák činí 76,70 EUR/kilogram, pro cigarety je sazba rozdělena na 2 části:

- Specifická část, u které sazba činí 64,10 EUR/1 000 kusů cigaret
- Procentuální část, u které je sazba rovna 23 % z ceny cigaret

Minimální sazba daně z cigaret je 100,10 EUR/1 000 kusů.

Daň z minerálního oleje (Daň z minerálneho oleja)

Daň je upravena zákonem č. 98/2004 Z. z. o spotřebnej dani z minerálního oleje, ve znění pozdějších předpisů. Za minerální olej je označován motorový benzín, nafta, oleje, zkapalněné plynné uhlovodíky, vosky a další. Základem daně je množství minerálního oleje vyjádřené v litrech, kilogramech nebo v množství v něm obsáhnuté energie v GJ. Sazby daně jsou různé podle příslušné nomenklatury minerálního oleje.

Daň z elektřiny, uhlí a zemního plynu (Daň z elektriny, uhlia a zemného plynu)

Tato daň je upravena zákonem č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu, ve znění pozdějších předpisů. Základem daně je:

- U elektřiny množství elektřiny vyjádřené v megawatthodinách
- U uhlí množství uhlí vyjádřené v tunách
- U zemního plynu množství zemního plynu vyjádřené v megawatthodinách
- U stlačeného zemního plynu množství stlačeného zemního plynu vyjádřené v kilogramech

Sazby daní jsou stanoveny takto:

- Pro elektřinu sazba činí 1,32 EUR/MWh
- Pro uhlí je sazba ve výši 10,62 EUR/t
- Pro zemní plyn je sazba různá. Pokud je plyn používán jako palivo na výrobu tepla, nebo pokud je dodán na výrobu stlačeného zemního plynu určeného na použití jako palivo na výrobu tepla, tak je sazba rovna 1,32 EUR/MWh. Pokud je dodán na výrobu stlačeného zemního plynu určeného na použití jako pohonná látka, tak je sazba ve výši 9,36 EUR/MWh. Sazba daně u stlačeného zemního plynu používaného nebo dodaného jako pohonná látka činí 0,141 EUR/kg. U stlačeného zemního plynu používaného nebo dodaného jako palivo na výrobu tepla je sazba daně ve výši 0,01989 EUR/kg.

3.2.3 Dílčí shrnutí

V této kapitole byla přiblížena daňová soustava Slovenské republiky. Její výsledky a poznatky budou využity především v kapitole číslo 4.

4 Komparace české a slovenské daňové soustavy

Vzhledem ke společné kultuře, historii a poloze ve středu Evropy obou států a jejich společné existenci do 31. 12. 1992 jsou daňové soustavy s menšími či většími rozdíly podobné.

4.1 Komparace daní z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob u obou zemí vychází ze společného zákona, který byl účinný v době existence České a Slovenské federativní republiky. Z tohoto důvodu nelze nalézt výrazné rozdíly v legislativní úpravě této daně, avšak i přesto existuje mnoho položek, díky kterým jsou tvořeny rozdíly v konečném výpočtu daňové povinnosti.

Poplatníci daně jsou v obou zemích stejní a jsou rozděleni na daňové rezidenty a daňové nerezidenty, respektive osoby s neomezenou a omezenou daňovou povinností.

Základ daně v obou státech tvoří součet dílčích základů daně, které jsou ve své podstatě téměř stejné, ale v České republice jsou dílčí základy daně upraveny v pěti paragrafech (§ 6 až § 10 ZDP), zatímco na Slovensku ve čtyřech paragrafech (§ 5 až § 8 ZDP_{SK}). V České republice jsou navíc zvláštním paragrafem upraveny příjmy z nájmu. Rozdíl lze nalézt i při výpočtu daně z příjmů ze závislé činnosti, kdy daňovým základem v České republice je tzv. superhrubá mzda (součet hrubé mzdy a výše odvodů sociálního a zdravotního pojištění), zatímco na Slovensku je základem daně pouze hrubá mzda.

Sazba daně je u obou států také odlišná. V České republice sazba činí 15 % a v případě, že roční příjem poplatníka ze závislé činnosti nebo podnikání překročí 48násobek průměrné mzdy, je třeba přičíst i solidární zvýšení daně, které se počítá jako 7 % z kladného rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 a dílčího základu daně podle § 7 v příslušném zdaňovacím období a 48násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení. Na Slovensku existují tři sazby (15 %, 19 % a 25 %) a jsou uplatňovány podle výše příjmů poplatníka.

Zdaňovací období v České republice i na Slovensku je shodně kalendářní rok.

Největší rozdíl daně z příjmů fyzických osob lze nalézt v nezdanitelných částech základu daně a slevách na dani, což ilustruje tabulka 4.1.

Nezdanitelné části základu daně:

Tabulka 4.1: Komparace nezdanitelných částí základu daně⁸

Česká republika	Slovenská republika
Bezúplatná plnění v minimální výši 1000 Kč nebo 2 % ze základu daně a maximálně 15 % základu daně	Na poplatníka 21násobek sumy platného životního minima
Úroky maximálně ve výši 300 000 Kč	Na manželku 19,2násobek platného životního minima, pokud nemá vlastní příjmy
Příspěvky na penzijní připojištění 24 000 Kč	Příspěvky na doplňkové důchodové spoření 180 EUR
Pojistné na soukromé životní pojištění 24 000 Kč	Úhrada za léčbu v lázních 50 EUR
Odborové příspěvky 3 000 Kč	
Příspěvek na úhradu dalšího vzdělávání 10 000 Kč	

⁸ Zdroj: Vlastní zpracování

Slevy na dani:

Tabulka 4.2: Komparace slev na dani⁹

Česká republika	Slovenská republika
Na poplatníka 24 840 Kč	Úroky 400 EUR
Na druhého z manželů 24 840 Kč	Na dítě 19,32 EUR měsíčně (231,84 ročně)
Na děti 15 204 Kč, 19 404 Kč a 24 204 Kč	
Na studenta 4 020 Kč	
Invalidní důchod 2 520 Kč, nebo 5 040 Kč	

Z tabulek lze vyčíst, že některé slevy na dani v Česku jsou na Slovensku brány jako nezdanitelné položky základy daně, tedy snižující základ daně, nikoli jako v ČR, kde je snižována až samotná daň. Dále lze nalézt rozdíly v obou zemích, i pokud se poplatník rozhodne využívat paušální výdaje (tzn. výdaje procentem z příjmů). Ty jsou v České republice rozlišeny dle druhu činnosti ve výši 30 %, 40 %, 60 % nebo 80 % z příjmů. Na Slovensku jsou tyto paušální výdaje jednotné pro všechny druhy činnosti ve výši 60 %.

4.2 Komparace daní z příjmů právnických osob

Konstrukce daně z příjmů z právnických osob je v obou zemích velmi podobná, ale lze mezi nimi najít některé rozdíly. Poplatník daně je stejný v obou státech a je jím právnická osoba se sídlem na území daného státu. Rozdíl není ani ve vymezení základu daně, kterým je v Česku i na Slovensku výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Obdobné je v obou zemích i zdaňovací období, jež je kalendářní nebo hospodářský rok.

⁹ Zdroj: Vlastní zpracování

Odlišná je sazba daně na Slovensku, kde jsou uplatňovány 2 sazby podle toho, zda poplatníci dosáhly výnosů převyšujících 100 000 EUR. Pokud ano, využijí sazbu 21 %, pokud ne, tak použijí sazbu 15 %. V ČR existuje pouze jediná sazba ve výši 19 %.

V obou zemích si právnické osoby mohou odečíst daňovou ztrátu, v České republice až v pěti následujících zdaňovacích obdobích, na Slovensku ve čtyřech. V Česku si mohou poplatníci navíc oproti Slovensku odečíst i dary až do výše 10 % ze základu daně.

4.3 Komparace silničních daní

Na Slovensku jsou stejně jako v České republice předmětem daně motorové a přípojné vozidla používané za účelem podnikání nebo jiné výdělečné činnosti. Sazby daně u osobních motorových vozidel jsou dány dle zdvihového objemu válců v cm³, jak zobrazuje tabulka č. 4.3.

Tabulka 4.3: Komparace sazeb silničních daní¹⁰

Česká republika		Slovenská republika	
Zdvihový objem válců motoru v cm ³	Roční sazba v Kč	Zdvihový objem válců motoru v cm ³	Roční sazba v EUR
Do 800	1200	Do 150	50
801-1250	1800	150-900	62
1251-1500	2400	900-1200	80
1501-2000	3000	1200-1500	115
2001-3000	3600	1500-2000	148
Nad 3000	4200	2000-3000	180
		Nad 3000	218

¹⁰ Zdroj: Vlastní zpracování

V obou zemích lze také roční sazbu snížit v závislosti na to, kdy proběhla první evidence vozidla. Na Slovensku může být sazba i zvýšena, pokud od první evidence vozidla uběhlo více než 144 měsíců. V ČR může být sazba zvýšena, pokud bylo vozidlo registrováno před rokem 1990.

4.4 Komparace daní z nemovitých věcí

Ve Slovenské republice jsou v legislativě rozlišeny nemovitosti na byty, pozemky a stavby, v České republice také, ale pro byty (jednotky) a stavby platí stejná úprava. V obou zemích je i stejně určen poplatník i zdaňovací období. Odlišné jsou však sazby daně. Na Slovensku jsou sazby daně určeny správcem daně, jež jsou jednotlivé obce, oproti tomu v České republice jsou výše sazeb ukotveny v zákoně, ve kterém jsou i stanoveny místní koeficienty nebo koeficienty podle počtu obyvatel, jež sazbu daně mohou zvyšovat.

4.5 Komparace dalších přímých daní

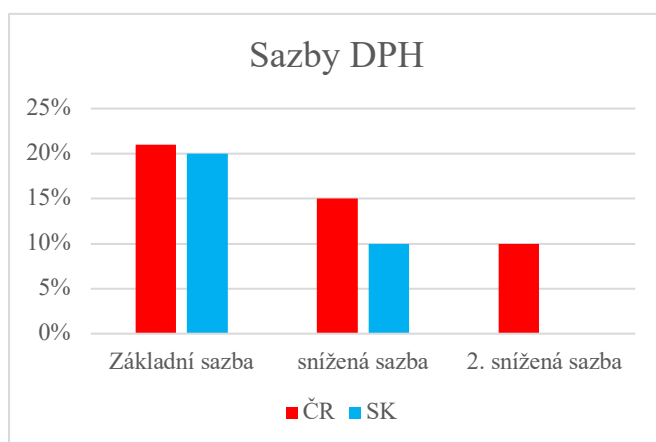
V české legislativě existuje ještě daň z nabytí nemovitých věcí a daň z hazardních her. Tyto daně na Slovensku nejsou, ale přesto tam lze nalézt přímých (místních) daní více, jelikož v ČR jsou tyto daně stanoveny jako obecní poplatky, byť ve své podstatě jsou to daně. Například slovenská daň za psa je známá v České republice jako poplatek ze psa. Kromě daně za psa lze ve Slovenské republice nalézt i daň za užívání veřejného prostranství, daň za ubytování, daň za prodejní automaty, daň za nevýherní hrací přístroje, daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města a daň za jaderné zařízení. Výše vyjmenované místní daně, do kterých patří i daň z motorových vozidel nebo daň z nemovitosti, jsou ukládány obcemi (městy), které mohou nařizovat, stejně jako v ČR, i další místní poplatky např. poplatek za komunální odpady a drobné stavební odpady. Dříve používaná daň darovací je nyní v obou státech součástí daně z příjmů.

4.6 Komparace daní z přidané hodnoty

Kvůli směrnici rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty je konstrukce a systém výběru DPH v obou zemích velmi podobný. Rozdílná je částka pro povinnou registraci k dani. Zatímco v České republice se plátcem stává poplatník, který dosáhl za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců obratu 1 000 000 Kč, na Slovensku až v případě že poplatník dosáhne obratu 49 790 EUR (při aktuálním kurzu ČNB 27,2 Kč za EUR částka činí 1 354 288 Kč).

Rozdílné jsou v obou zemích i výše sazeb. V České republice existují tři sazby, na Slovensku pouze dvě, jak zobrazuje graf č. 4.1.

Graf 4.1: Sazby DPH v České republice a na Slovensku¹¹

V České republice je některé vybrané zboží zdaněno 15 %, tak na Slovensku typově stejné produkty podléhají sazbě 10 %. O 5 % nižší sazba DPH na Slovensku tak platí například pro potraviny nebo nealkoholické nápoje. Sazba daně na léky nebo knihy je v obou státech rovna 10 %. Výše základní sazby DPH v Česku i na Slovensku patří do průměru v rámci Evropské unie (Německo 19 %, Polsko 23 %), ale 1. snížená sazba (15 %) v České republice je na poměry EU jedna z nejvyšších.

V obou zemích je vybraná daň z přidané hodnoty jeden z největších příjmů státního rozpočtu.

4.7 Komparace spotřebních daní

Spotřební daně v obou státech tvoří významnou část konečné prodejní ceny produktů. Vymezení, na které komodity se spotřební daň vztahuje je v obou zemích téměř totožné. Spotřební daně jsou uplatňovány pro minerální oleje, pivo, víno a meziprodukty, tabákové výrobky a líh. Oba státy se snaží postupně zvyšovat některé spotřební daně za účelem redukce spotřeby komodit, které jsou škodlivé pro společnost. V obou zemích platí odlišné sazby daně nejen pro jednotlivé komodity, ale i pro jednotlivé typy z každé komodity. V tabulce č. 4.4 jsou porovnány vybrané sazby spotřební daně.

¹¹ Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4.4: Porovnání sazeb spotřební daně¹²

Komodita	Sazby v ČR	Sazby ve SR
Lih	322,5 Kč/l	1080 EUR/ hl (10,8 EUR/l)
Cigarety (pevná sazba)	1,61 Kč/ks	64,10 EUR/1000ks (0,0641 EUR/ks)
Tabák ke kouření	2460 Kč/kg	76,70 EUR/kg
Pivo	32 Kč/hl za každé celé hmotnostní procento extraktu původní mladiny	3,587 EUR/hl/%objemu skutečného obsahu alkoholu
Tiché víno	Nepodléhá	Nepodléhá

Z tabulky lze vyčíst, že (záleží na kurzu měny) sazba daně na lih je na Slovensku nižší, ale pevná sazba na cigarety je vyšší. U cigaret je ovšem třeba vzít na zřetel i procentní část, která v ČR činí 30 % a na Slovensku pouze 23 %. Nižší sazbu Slovensko využívá i na tabák ke kouření, ovšem na pivo je sazba spotřební daně výrazně vyšší. Tiché víno v obou zemích nepodléhá spotřební dani, zatímco šumivé víno, na rozdíl od některých jiných států Evropské unie, dani podléhá.

4.8 Komparace energetických daní

Jak v České republice, tak i na Slovensku je v souladu s podmínkami členství v Evropské unii zavedena povinnost vybírat daň z elektřiny, zemního plynu a pevných paliv. Daně v obou státech odvádí poskytovatelé energií a jsou součástí ceny elektřiny, uhlí nebo plynu. Existuje spojitost mezi výběrem energetických daní a ochranou životního prostředí. Díky směrnici EU je konstrukce těchto daní velice podobná, avšak každá země si stanovuje vlastní sazby daně, které se více či méně liší, jak lze vidět v tabulce č. 4.5.

¹² Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4.5: Porovnání sazeb energetických daní¹³

Druh Energie	ČR	SR
Elektřina	28,30 Kč/MWh	1,32 EUR/MWh
Uhlí	8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku	10,62 EUR/t
Zemní plyn	264,80 Kč/MWh spalného tepla pro plyn nomenklatury 2711 11 a 2711 21	1,32 EUR/MWh pro plyn používaný jako palivo, 9,36 EUR/MWh pro plyn používaný jako pohonná látka

Z tabulky lze vyčíst rozdíly mezi sazbami daně z elektřiny. Dle kurzu ČNB 27,10 Kč/EUR vychází slovenská sazba na 35,77 Kč/MWh, což je nezanedbatelně více oproti české sazbě 28,30 Kč/MWh. V obou zemích platí rozdílný způsob výpočtu výše daně z uhlí. Zatímco česká sazba se vztahuje ke GJ spalného tepla v původním vzorku, tak na Slovensku je daň vypočítávána dle hmotnosti uhlí v tunách. Ve Slovenské legislativě je rozlišena sazba u zemního plynu podle toho, zda je používán jako palivo či jako pohonná látka. V obou státech platí množství výjimek, kdy jsou poplatníci od daně osvobozeni v závislosti na tom, za jakým účelem jsou jednotlivé typy energií použity.

4.9 Dílčí shrnutí

V této kapitole byly porovnány daňové soustavy České republiky a Slovenska. Účelem bylo poukázat na případné rozdíly nebo podobnosti v oblasti daní obou států.

Komparací bylo zjištěno, že kvůli společné geografické poloze, společné historii a kulturních zvyklostí jsou daňové soustavy velmi podobné. Další podobnosti lze nalézt i kvůli tomu, že jsou oba státy součástí Evropské unie.

U daní z příjmů fyzických lze největší rozdíl vidět při rozlišení nezdánitelných položek základu daně a slev na dani. Zatímco v ČR je sleva na poplatníka odečítána od samotné daně, tak na Slovensku tato položka snižuje základ daně. Vyšší jsou v Česku i daňové zvýhodnění na děti. Rozdíl je i v tom, že ve slovenské legislativě není platná tzv.

¹³ Zdroj: Vlastní zpracování

superhrubá mzda a daň ze závislé činnosti je vypočtena jen z hrubé mzdy, která je při úpravě na základ daně dokonce snižena o sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem. Podle mě je tento systém na Slovensku lepší, jelikož tolik nezatěžuje občany vyšším zdaněním. Při zavedení podobného systému v ČR je ovšem otázkou, do jaké míry by se snížily příjmy do státního rozpočtu. Dále je dle mého názoru na Slovensku i lépe vyřešen systém progresivního zdanění, kdy jsou přesně dány podmínky, kdy poplatník musí daň vypočítat z vyšší sazby. V České republice je výpočet složitější, naproti tomu je česká legislativa benevolentnější, co se týče pravidel odepisování majetku, které jsou na Slovensku velmi striktní. Slovensko, dle mě, lépe pomáhá „malým živnostníkům“, kteří mají sníženou sazbu daně na 15 %.

Struktura daně z příjmů právnických osob je v obou státech na téměř totožné bázi. Největší rozdíly existují při úpravě základu daně, kdy české společnosti jsou ve výhodě kvůli možnosti uplatnění daňové ztráty v delším časovém období než na Slovensku.

Na Slovensku lze nalézt více přímých daní než v Česku. Jedná se o tzv. místní daně, které existují i v ČR, kde tyto daně jsou označeny jako obecní poplatky. Dle mého názoru je slovenský model lepší, protože je více přehledný než v naší zemi. Co se týče silniční daně nebo daně z nemovitostí, tak tyto daně jsou v obou zemích ve své podstatě téměř totožné, rozdílné jsou hlavně sazby. V ČR existující daň z nabytí nemovitých věcí na Slovensku není, což je dle mě správně, protože si myslím, že hlavní účel této daně je jen příjem do státního rozpočtu, a její zrušení by pomohlo zlevnit bydlení, které je v dnešní době poměrně drahé.

Daň z přidané hodnoty jsou, jak již bylo dříve řečeno, v obou zemích kvůli směrnic Evropské unie velmi podobné. Největší difference je v sazbách, a to hlavně v té snížené, což způsobuje, že některé produkty (například potraviny) lze na Slovensku pořídit s nižší DPH a může to být pro řadu spotřebitelů výhodnější. V ČR je nižší hranice obratu, po jejíž překročení se osoby stanou plátcem daně.

Spotřební daně jsou opět ovlivněny povinnostmi dodržovat směrnice Evropské unie. Komodity, na které se spotřební daně vztahují, jsou v obou zemích stejné, ale sazby jsou odlišné. U některých komodit jsou sazby v České republice vyšší, u jiných nižší, záleží na preferenci redukce spotřeby vybraných komodit obou států. Rozdíl je i v tom, že na Slovensku jsou tzv. energetické daně v rámci struktury daňové soustavy součástí spotřebních daní, zatímco v Česku jsou tyto daně charakterizovány zvlášť.

Energetické daně jsou v obou zemích uplatňovány na stejné druhy energií. Odlišnosti lze najít u sazeb daně i způsobu výpočtů.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo porovnání daňových soustav dvou států, které spojuje mnoho společných znaků.

Daňové soustavy obou států jsou si velmi podobné, zejména co se týče rozdělení struktury daní, ale i přesto lze v obou státech nalézt spoustu rozdílů. Nelze jednoznačně říci, který stát má lépe nastavenou daňovou soustavu pro ideální optimalizaci daní. Oba státy mají stanovený daňový systém dle svých potřeb. Daňové prostředí na Slovensku je přívětivější pro fyzické osoby s nižšími příjmy, zatímco v české daňové soustavě je nastaveno mírnější zdanění pro právnické osoby. Způsob výpočtu daní je v obou státech téměř shodný. Daň z přidané hodnoty, spotřební nebo energetické daně se v obou zemích příliš neliší kvůli tomu, že jsou oba státy členy Evropské unie a přijímají nařízení evropských směrnic do své legislativy.

Práce byla rozdělena do tří částí. V první kapitole byla popsána česká daňová soustava. Daně jsou zde rozděleny na přímé a nepřímé, a každá daň je charakterizována zvlášť.

Ve druhé kapitole je představen daňový systém Slovenské republiky a slovenské daně jsou popsány podobným způsobem jako české daně v první kapitole.

Třetí kapitola je zaměřena na srovnání a následné vyhodnocení rozdílů obou daňových soustav. Nejprve jsou porovnány daně z příjmů, následují ostatní přímé daně, daně z přidané hodnoty, a nakonec spotřební a energetické daně. V závěru třetí kapitoly byly výsledky zkoumání shrnuty a také zhodnoceny.

Ve slovenské daňové soustavě je, dle mého názoru, výhoda absence daně z nabytí nemovitosti, která zbytečně zatěžuje občany České republiky, na druhou stranu je v České republice nižší daňové zatížení pro právnické osoby, což může přilákat větší množství velkých zahraničních investorů, a tím více podpořit ekonomiku a vytvořit více pracovních míst. U daně z příjmů se mi ve slovenské daňové soustavě líbí i způsob výpočtu slevy na poplatníka, která se odvíjí od příjmů poplatníka a také částky životního minima, zatímco v ČR je sleva na poplatníka vždy pro všechny poplatníky stejná. Česká republika by také mohla po vzoru Slovenska zrušit tzv. superhrubou mzdu, která dle mého názoru zbytečně navyšuje základ daně pro výpočet daně z příjmů ze závislé činnosti.

V bakalářské práci jsou použity metody analýzy, deskripce, komparace, syntézy a dedukce.

Seznam použité literatury

Odborná kniha

HNÁTEK, Miloslav a David ZÁMEK. *Daňové a nedaňové náklady*. Praha: ESAP, 2016. 230 s. ISBN 978-80-905899-2-6.

JURČÍK, Radek. *Daňové systémy v České republice a v mezinárodním srovnání se zaměřením na aktuální trendy*. Ostrava: Key Publishing, 2015. Monografie. ISBN 978-80-7418-176-4.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Zákon o spotřebních daních - Komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 686 s. ISBN 978-80-7478-883-3.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 276 s. ISBN 978-80-7478-841-3.

NERUDOVÁ, Danuše. *Daňová politika v Evropské unii*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 213 s. ISBN 978-80-7552-682-3.

NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. 336 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

PELECH, Petr a Vladimír PELC. *Daně z příjmů s komentářem 2018*. 17. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. 832 s. ISBN 978-80-7554-144-4.

PELECH, Petr a Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2019*. 27. vyd. Olomouc: ANAG, 2019. 400 s. ISBN 978-80-7554-191-8.

SVÁTKOVÁ, Slavomíra. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 468 s. ISBN 978-80-7357-443-7.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. vyd. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14. aktualizované vydání. Praha: 1. VOX, 2018. Ekonomie. ISBN 978-80-87480-63-2.

VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ. *Daně v podnikání*. Praha: 1. VOX, 2019. 388 s. ISBN 978-80-87480-71-7.

VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2019*. 15. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 560 s. ISBN 978-80-7598-325-1.

Právní předpisy ČR

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

Zákonné opatření o dani z nabytí nemovitých věcí č. 340/2013 Sb.

Právní předpisy SR

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmov, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 530/2011 Z.z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 106/2004 Z.z. o spotrebnej dani z tabákových výrobkov, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 609/2007 Z.z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z.z. o spotrebnej dani z minerálního oleja v znení neskorších predpisov, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické dokumenty a ostatní

BUREŠ, Michal. *Mají vyšší sazby daní v Česku, či na Slovensku?* [online]. [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/520694-cr-vs-sr-dane/>

FINANČNÁ SPRÁVA. *Informácie o dani z pridanej hodnoty* [online]. [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-pridanej-hodnoty/info-dph>

FINANČNÁ SPRÁVA. *Spotrebné dane* [online]. [cit. 2020-02-29]. Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/spotrebne-dane>

FINANČNÁ SPRÁVA. *Všeobecné informácie o dani z príjmov* [online]. [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/dan-z-prijmov/informovanie-dan-prijem>

MEČÍŘOVÁ, Lucie. *Jaké jsou rozdíly v daňových odpočtech a slevách v Česku a na Slovensku?* [online]. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/521655-danove-odpocety-cesko-slovensko/>

SLOVENSKO.SK. *Dane* [online]. [cit. 2020-04-06]. Dostupné z: https://www.slovensko.sk/sk/agendy/agenda/_dane1

SLOVENSKO.SK. *Miestne dane a poplatky* [online]. [cit. 2020-03-14]. Dostupné z: https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_miestne-dane-a-poplatky/

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DPFO	Daně z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daně z příjmů právnických osob
EUR	Euro
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
PO	Právnická osoba
SR	Slovenská republika
ZDP	Zákon o dani z příjmů
ZDP _{SK}	Zákon o dani z příjmů Slovenské republiky

Seznam schémat, tabulek a grafů

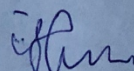
SCHÉMA 2.1: ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	7
TABULKA 2.1: SLEVY NA DANI	9
TABULKA 2.2: SAZBY SILNIČNÍ DANĚ	16
TABULKA 2.3: SAZBY DANĚ Z POZEMKŮ	18
TABULKA 2.4: SAZBY DANĚ ZE STAVEB A JEDNOTEK	19
TABULKA 4.1: KOMPARACE NEZDANITELNÝCH ČÁSTÍ ZÁKLADU DANĚ	40
TABULKA 4.2: KOMPARACE SLEV NA DANI	41
TABULKA 4.3: KOMPARACE SAZEB SILNIČNÍCH DANÍ	42
TABULKA 4.4: POROVNÁNÍ SAZEB SPOTŘEBNÍ DANĚ	45
TABULKA 4.5: POROVNÁNÍ SAZEB ENERGETICKÝCH DANÍ	46
GRAF 4.1: SAZBY DPH V ČESKÉ REPUBLICE A NA SLOVENSKU	44

Prohlášení o využití výsledků práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 15.5.2020

Radim Šlachta